

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **V. P.**, proti žalovanému: **Magistrát města Pardubice, odbor sociálních věcí**, se sídlem nám. Republiky 12, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2007, č. j. MmP 46662/2007, v řízení o námitce podjatosti soudce ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích pod sp. zn. 52 Cad 23/2008,

t a k t o :

Námitka podjatosti soudce Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích JUDr. Jana Dvořáka **se o d m í t á**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) napadl žalobce rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 10. 2007, č. j. MmP 46662/2007, kterým zamítl odvolání žalobce a potvrdil napadené rozhodnutí Úřadu městského obvodu Pardubice vydané pod č. j. 794/2007/USN/10/09/07 ze dne 10. 9. 2007.

Krajský soud žalobu usnesením ze dne 11. 6. 2008, č. j. 52 Cad 23/2008 - 52, odmítl, toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 20. 6. 2008. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 4. 7. 2008 kasační stížnost. Krajský soud vyzval stěžovatele v rámci úkonů dle § 108 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) usnesením ze dne 7. 7. 2008, č. j. 52 Cad 23/2008 – 60, k předložení plné moci udělené advokátovi. Stěžovatel na tuto výzvu reagoval podáním ze dne 16. 7. 2008, doručeného krajskému soudu dne 18. 7. 2008, označenou jako „kasační stížnost“, v rámci tohoto podání požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, dále vznesl námitku podjatosti proti JUDr. Dvořákovi.

Námitka podjatosti byla stěžovatelem odůvodněna následovně: *„Podjatost spatřuji zejména v tom, že soudce ačkoli dle zákona nesměl odmítnout žalobu žalobce, jak vyplývá z podání původně ustanoveného právníka zástupce žalobce (stěžovatele), JUDr. Jana Najmana, advokáta se sídlem nám. Republiky 53, Pardubice, ze dne 11. 4. 2008, zn: 2462, přesto žalobu žalobce odmítl a proto z mého pohledu domnívám se, jednal z osobních a nikoli zákonných důvodů, zřejmě na základě pomluv osoby žalobce, které o žalobci podal žalovaný a tuto domněnku žalobce (stěžovatele) dotvrzuje*

i další postup soudu. Moje víra v nestranné a spravedlivé rozhodování soudu, když soud předsedou svého senátu (který má o mě rozhodovat) postupuje evidentně v rozporu se zákony, je hluboce otřesena.“

Věc sp. zn. 52 Cad 23/2008 byla poté krajským soudem předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti.

Vyloučení soudců a dalších osob upravuje § 8 s. ř. s. Dle odst. 1 tohoto ustanovení jsou „soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech“. Podle ustanovení § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník řízení nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží.

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné úvodem připomenout, že vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 -16, dostupné na www.nssoud.cz). Tento postup je v souladu s ústavní zásadou, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod); přípustnou výjimkou z této zásady je pouze vyloučení soudce ze zákonem stanovených důvodů, nebo na základě námítky podjatosti uplatněné stranou sporu. Tyto výjimky nejsou s uvedenou zásadou v rozporu, naopak akcentují další klíčový ústavní princip, jímž je princip nestrannosti soudců.

V dané věci byla žalobcem namítnuta podjatost soudce krajského soudu, a to až po ukončení řízení před krajským soudem, avšak po zahájení řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí o odmítnutí žaloby, na jehož vydání se jako předseda senátu podílel. Pokud by kasační stížnost měla veškeré náležitosti a Nejvyšší správní soud by po jejím předložení již rozhodoval pouze o její důvodnosti, pak by námitka podjatosti byla posouzena v rámci řízení o kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., tj. zda z důvodu podjatosti soudce nebylo řízení před krajským soudem zmatečné. V předmětné věci je však krajský soud v souladu s § 108 odst. 1 s. ř. s. povinen odstranit vady podání spočívající v nezastoupení stěžovatele advokátem, v rámci čehož musí rozhodnout o návrzích stěžovatele na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce soudem. Z tohoto důvodu je nutné postavit na jisto, zda tyto úkony nečiní soudce, který je dle § 8 odst. 1 s. ř. s. z projednávání a rozhodování ve věci vyloučen. Nejvyšší správní soud proto přistoupil k samostatnému projednání námítky podjatosti vznesené stěžovatelem vůči JUDr. Dvořákovi.

Nejvyšší správní soud byl v řízení o námitce podjatosti povinen ověřit splnění podmínek pro její věcné projednání, v rámci čehož se mimo jiné musel zabývat včasností podání návrhu.

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí být uplatněna námitka do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl. Nejvyšší správní soud ze spisu Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích zjistil, že žalobce se poprvé prokazatelně seznámil se skutečnostmi, z nichž dovozoval podjatost soudce, při doručení usnesení krajského soudu o odmítnutí jeho žaloby č. j. 52 Cad 23/2008 - 52, a to dne 20. 6. 2008. Jak je výše uvedeno, podjatost soudce lze namítnout dle § 8 odst. 5 s. ř. s. do jednoho týdne ode dne, kdy se účastník řízení o podjatosti dozvěděl. Obsahově se žalobcem vznesená námitka podjatosti vztahuje k názorům vysloveným v uvedeném usnesení, proto je nutno „den, kdy se účastník řízení o podjatosti dozvěděl“ odvozovat od data doručení tohoto usnesení, tj. 20. 6. 2008.

Dle ustanovení § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí dle ustanovení § 40 odst. 2 s. ř. s. uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

V daném případě bylo ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 s. ř. s. dnem určujícím počátek běhu jednotýdenní lhůty pro podání námitky podjatosti je pátek 20. 6. 2008, konec lhůty pro podání námitky podjatosti dle odst. 2 téhož ustanovení pak v návaznosti na výše uvedené připadl na den, který se svým pojmenováním shodoval s dnem určujícím počátek běhu lhůty, tedy na pátek 27. 6. 2008. Tento den byl posledním dnem pro její včasné podání, tj. pro její předání soudu nebo zaslání prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, anebo předání orgánu, který má povinnost ji doručit.

Námitka podjatosti uplatněná v doplnění kasační stížnosti podané dne 17. 7. 2008 byla tedy podána opožděně, dle § 8 odst. 5, věty poslední, s. ř. s. se k takové námitce nepřihlíží. Nejvyšší správní soud proto konstatoval opožděné podání námitky podjatosti a řízení o ní v souladu s § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl.

Vzhledem k okolnostem případu Nejvyšší správní soud považuje za vhodné nad rámec věci poukázat na výše citované znění § 8 odst. 1 s. ř. s., dle něhož důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Žalobce spatřoval důvody podjatosti právě v postupu soudce v dané věci, což by vylučovalo úspěšnost i včas podané námitky.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. září 2008

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu